

# TRANSMITTERI

SUOMEN FARMAKOLOGIYHDISTYKSEN JÄSENLEHTI

No. 99 28. vuosikerta

3/2011



[www.sfy.fi](http://www.sfy.fi)

**LEHDEN TÄSSÄ NUMEROSSA:**

Puheenjohtajan palsta.....	3
Sihteerin palsta.....	4
Syyskokouksen kokouskutsu.....	5
Syysseminaarin ohjelma.....	6
SFY tiedotteita .....	7
Perzonlized drug therapy symposium .....	8
Oulun ja Turun farmakologien Tapaaminen.....	12
Uutisia .....	13
Kokouskalenteri.....	14
SFY:n hallitus.....	15
SFY:n kannatusjäsenet .....	16



*Maisema Seilin saarelta, missä järjestettiin Oulun ja Turun farmakologien tapaaminen kesäkuun alussa.*

**Julkaisija:** Suomen Farmakologiyhdistys.

**Toimitus:** Tiedotussihteerin Päivi Myllynen.

**Yhteystiedot:** Farmakologian ja toksikologian yksikkö, Biolääketieteen laitos, PL 5000, 90014 Oulun yliopisto. Puh: 08-5375254. Fax: 08-5375247.

E-mail: paivi.myllynen@oulu.fi.

**Painatus:** Painos 500 , Viestipaino Oy

**Osoitteenmuutokset:** osoitteeseen paivi.myllynen@oulu.fi

**Materiaalin toimittaminen Transmitteriin:** Transmitteri 4/2011 ilmestyy joulukuussa. Lehteen tarkoitetut kirjoitukset ja tiedotteet pyydetään toimittamaan tiedotussihteerille 30.11 mennessä. Toimitus pidättää oikeuden lyhentää, otsikoida ja käsitellä lähetettyjä kirjoituksia.

Hyvät SFY:n jäsenet,

Kesäkuussa monet farmakologit kohtasivat Helsingissä Personalized drug therapy symposium:ssa, joka juhlisti Professori Pertti Neuvosen merkittävää uraa. Symposium tarjosi erinomaisen läpileikkauksen lääkeaineinteraktioihin, farmakogeeniikkaan ja eräisiin muihin teemoihin kuten lääkehiilen käyttöön myrkytyksissä — aiheisiin, jotka ovat olleet merkittäviä eri vaiheissa Pertti Neuvosen uraa. Parhaat onnittelut vielä Perttille!

Vuosi on taas edennyt syksyyn ja myös yhdistyksen syyskokous lähestyy. Tällä kertaa kokoonnumme Turussa. Varsinaisen yhdistyksen kokouksen lisäksi kokouksessa on tavalliseen tapaan tieteellinen symposium. Turkulaiset kollegat ovat koonneet erinomaisen mielenkiintoisen ohjelman otsikolla ”Stressin farmakologiaa — Perustutkimuksesta klinikkaan”. Tarkempi ohjelma löytyy tämän lehden sivuilta. Toivottavasti mahdollisimman moni käyttää tilaisuuden hyväkseen ja tulee kuuntelemaan mielenkiintoisia esityksiä, tapaamaan kollegoita ja toki myös vaikuttamaan yhdistyksen toimintaan. Erityisesti toivoisin, että ryhmien johtajat ja muut kokeneemmat kollegat kannustaisivat omia oppilaitaan ja nuorempia farmakologeja osallistumaan yhdistyksen kokouksiin ja siten verkottumaan suomalaiseen farmakologikuntaan ja kartuttamaan farmakologista yleissivistystään.

Tärkeä edistysaskel farmakologien koulutuksen kannalta on FinPharma tohtoriohjelman perustaminen, joka yhdistää aiemmat FinPharmaNet tutkijakoulut ja jatkaa niiden työtä. FinPharma tohtoriohjelman tukee varmasti jatkossa olemaan tärkeä yhteistyökumppani myös Farmakologiyhdistykselle. Toivotan parhainta menestystä uudelle tohtoriohjelmalle.

Brisbane, 18.9.2011

Jukka Hakkola

Kesä on kääntynyt syksyksi ja grillauskausi lähestyy loppuaan. Li-hatiskeillä ja makkarakaupoissa riittää kuitenkin edelleen vilskettä. Tilastojen mukaan lihan kulutus Suomessa jatkaa kasvuaan ja varsinkin naudanlihan menekki on ollut nousussa. Lihan kulutuksen kasvu tuskin on pysähtynyt tänäkään kesänä ottaen huomioon karppauksen suosion räjähdysmäisen kasvun. Vähähiilihydraattisen ruokavalion varjolla karppaajien kokkauksen riitteihin on vaikiintunut tapa ujuttaa aterioihin mukaan runsaat määrät rasvaa ja lihakunnan tuotteita.

Kliinisessä työssä olevien lääkäreiden mukaan potilaat ovat huolestuttavissa määrin vähentäneet kolesterolilääkkeiden käyttöä. Taustalla useimmissa tapauksissa on luultavasti viime syksyllä mediassa suuren kohun saattamana käyty kolesterolikeskustelu. Nyt tähän on siis yhdistymässä eläinrasvaa suosivat ruokavaliomuutokset. Voimmeko vain odottaa mistä saapuvat ensimmäiset merkit kolesteroliaineenvaihdunnan muutoksista ja valtimotautien lisääntymisestä? Toivottavaa olisi että tilanteeseen kuitenkin herättäisiin ennen kuin sydäninfarktien määrä kääntyy nousuun.

Suosikaa karppaajat (ja muutkin) kalaa, suomalaista!

Terveisin,

Risto Kerkelä





SUOMEN FARMAKOLOGIYHDISTYS

Finnish Pharmacological Society

## **SYYSKOKOUKSEN ESITYSLISTA**

SUOMEN FARMAKOLOGIYHDISTYKSEN SYYSKOKOUS 2011

**Aika:** pe 14.10.2011, klo 16.30

**Paikka:** Mikron luentosali, Kiinamylynkatu 13, Turku

1. Avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta
3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
4. Esityslistan hyväksyminen
5. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Transmitteri 2/2011)
6. Toimintasuunnitelman vahvistaminen vuodelle 2012
7. Jäsenmaksun suuruudesta päättäminen ja tulo- ja menoarvion vahvistaminen vuodelle 2012
8. Johtokunnan jäsenten valinta erovuoroisten tilalle
9. Toiminnantarkastajan ja varatoiminnantarkastajan valinta
10. Jäsenasiat
11. Ilmoitusasiat
12. Muut asiat
13. Kokouksen päättäminen

# Suomen farmakologiyhdistyksen syyskokous

## Stressin farmakologiaa - Perustutkimuksesta klinikkaan

**Aika:** Perjantai 14.10.2011 klo 9.45-19.00

**Paikka:** Mikron luentosali, Kiinamylynkatu 13, Turku

### Ohjelma

9.45 Kahvitarjoilu

10.15 Avajaissanat  
*Markku Koulu (Turun yliopisto)*

Aamupäivän tieteellinen ohjelma, pj Ullamari Pesonen

10.20 Solustressi lääkevaikutuskohteena neuro-  
degeneratiivisissa sairauksissa  
*Ullamari Pesonen (Orion Oyj, Turun yliopisto)*

11.00 GABA<sub>A</sub>-reseptorit ja stressi  
*Mikko Uusi-Oukari (Turun yliopisto)*

11.45 Elimistön stressivasteiden neuroendokriininen  
säättely  
*Markku Koulu (Turun yliopisto)*

12.30 Lounas (omakustanteinen)

Iltapäivän tieteellinen ohjelma, pj Mika Scheinin

13.30 Stressi ja lihavuus  
*Eriika Savontaus (Turun yliopisto)*

- 14.15 Stressi ja alkoholi  
*Solja Niemelä (Turun yliopisto)*
- 15.00 Endokannabinoidit ja stressi  
*Jussi Hirvonen (Turun yliopisto)*
- 15.45 Vuoden väitöskirja –luento  
  
Symposium päättyy
- 16.30 SFY:n syyskokous
- n. 17.30 Iltapala

**Ilmoittautuminen 5.10. mennessä [markku.koulu@utu.fi](mailto:markku.koulu@utu.fi) tai puh. 02-333 7548**

## **SFY:N JÄSENEKSI LIITTYMINEN**

Suomen farmakologiyhdistyksen jäseneksi pääsyn edellytyksenä on, että asianomainen toimii tai on toiminut farmakologian tai sen lähialojen tutkimus- tai opetustehtävissä. Lisäksi vaaditaan kahden jäsenen suositus ja johtokunnan puolto. Jäseneksi pääsy vahvistetaan Suomen Farmakologiyhdistyksen yleiskokouksissa. Hakemuslomake ja tarkemmat ohjeet löytyvät yhdistyksen kotisivuilta ([www.sfy.fi](http://www.sfy.fi))

## **SFY:N SÄHKÖPOSTILISTALLE LIITTYMINEN**

SFY:n sähköpostilistalla tiedotetaan yhdistyksen ajankohtaisista asioista sekä esimerkiksi farmakologian alan koulutuksista. SFY:n sähköpostilistalle liityt lähettämällä tyhjän sähköpostiviestin otsikolla SFY-LISTA osoitteeseen [paivi.myllynen@oulu.fi](mailto:paivi.myllynen@oulu.fi)



# Personalized drug therapy symposium in the honor of Professor Pertti Neuvonen

Kesäkuussa (16.-17.6.2011) järjestettiin Helsingissä yksilöllistä lääkehoitoa käsittelevä Personalized Drug Therapy –symposium tunnustuksena professori Pertti Neuvosen kansainvälisesti maineikkaasta elämäntyöstä ja saavutuksista klinisen farmakologian alalla. Kaksipäiväinen symposium koostui luennoista, jotka käsitelivät lääketeisvaikutuksia, muita lääkehoidon erityistilanteita (mm. lääkehiilen käyttö myrkytysten

hoidossa) sekä kovassa nousussa olevaa farmakogenetiikan alaa. Pertti Neuvosen uraauurtavat tieteelliset saavutukset liittyvät juuri näihin yksilöllisen lääkehoidon erityisalueisiin, joten symposiumin aihepiiri liittyi saumattomasti hänen elämäntyöhönsä.

Ohjelman avasivat symposiumin järjestelyistä päävastuun kantaneet prof. Mikko Niemi (HY) ja dos. Janne Backman. Ensimmäi-





sen päivän tieteellisen ohjelman aloitti klinisen farmakologian nykytilaa ja tulevaisuutta käsittelevällä keynote-luennollaan Kim Brøsen Odensesta. Muut ensimmäisen päivän aiheet liittyivät lääkeyhteisvaikutuksiin, vanhusten lääkehoitoon ja lääkehiilen käyttöön myrkytyksissä. Luentoja pitivät prof. emer. Olavi Pelkonen (Oulu), dos. Miia Turpeinen (Oulu), dos. Janne Backman (Helsinki), prof. Martin Fromm (Erlangen, Saksa), prof. Kari Kivistö (Tampere), dos. Kari Laine (Turku), varajohtaja Shiew-Mei Huang (FDA, USA), prof. emer. Ullrich Klotz (Stuttgart, Saksa) ja prof. Klaus Olkkola (Turku).

Toisen päivän keynote-osiosta vastasi prof. emer. Michel

Eichelbaum (Stuttgart, Saksa). Hänen luentonsa käsitteli farmakogenetiikan ja -genomiikan historiaa, nykyisyyttä ja tulevaisuutta. Muut toisen päivän aiheet syvensivät farmakogenetiikkateeman käsittelyä ja sisälsivät luentoja farmakogenetiikan perusteista aina klinisiin sovelluksiin saakka. Luennoitsi-

*Kuva viereisellä sivulla: Symposiumin luennoitsijat yhdessä Professori Pertti Neuvosen kanssa (alarivissä keskellä).*

*Kuva tällä sivulla: Symposiumiin osallistui yli 200 osallistujaa Suomesta ja Euroopan maista. Symposiumin osallistujia kuuntelemassa luentoja Biomedicumissa.*





*Ylin ja keskimäinen kuva: Tilaisuuden yhteydessä järjestetyille juhlaillalliselle osallistui n. 120 kutsuvierasta.*



*Alin kuva: Prof. Pertti Neuvonen (kuvassa keskellä) yhdessä seminaarin järjestelyistä päävastuun kanta-neiden Dos. Janne Backmanin (kuvassa vasemmalla), ja ja Professori Mikko Niemien kanssa (kuvassa oikealla)*





joina olivat prof. Magnus Ingel-  
man-Sundberg (Tukholma,  
Ruotsi), prof. Mikko Niemi  
(Helsinki), prof. Eija Kalso  
(Helsinki), prof. Ann Daly  
(Newcastle, Iso-Britannia), prof.  
Marja-Liisa Dahl (Tukholma,  
Ruotsi) ja prof. Laurent Bec-  
quemont (Pariisi, Ranska). Tilai-  
suuden jälkeen professori Neu-  
vosta onniteltiin kukkien ja ter-  
vehdysten muodossa. Tilaisuu-  
den yhteydessä hänelle luovu-  
tettiin mm. kutsu Suomen kliini-

sen farmakologian yhdistyksen  
kunniajäseneksi sekä FDA:n klii-  
nisen farmakologian osaston  
kunniamitali.

*Teksti: Janne Backman, Mikko  
Niemi.*

*Kuvat: Klaus Olkkola*



**SFY**

***onnittelee***

***kokenutta***

***farmakologia!***

*Kuva: Varajohtaja Shiew-Mei Huangin prof.  
Pertti Neuvoselle luovuttama FDA:n kliinisen  
farmakologian osasto kunniamitali.*



*Kuva: Turkulaisia farmakologeja Seilin saarella*

## **OULULAISET FARMAKOLOGIT VIERAILIVAT TURUSSA**

9.6.2011 aamuvirkku joukko muslaitoksella Seilissä. Torstai-Oulun yliopiston Farmakologian ja toksikologian yksikön henkilökuntaa suuntasi linja-autolla kohti Turku Professoreina Markku Koulun vieraaksi. Turun ja Oulun yliopiston farmakologien tapaaminen järjestettiin Turun yliopiston Saaristomeren tutkimusryhmät esittäytyivät.

*Kuva: Oululaisia farmakologeja Seilin saarella.*



## **Euroopan tutkimusneuvoston nuoren tutkijan apuraha Professori Mikko Niemelle**

Professori Mikko Niemi Helsingin yliopistosta on saanut Euroopan tutkimusneuvoston nuoren tutkijan apurahan (ERC Starting Grant). Apuraha myönnetään viideksi vuodeksi lahjakkaalle tutkijalle, joka on vasta perustamassa omaa tutkimusryhmäänsä tai vakauttamassa muutaman vuoden käynnissä ollutta tutkimustaan. Farmakogenetiikan professori Mikko Niemi tutkii solukalvon kuljetusproteiinien geneettisten erojen vaikutusta lääkeaineiden tehoon ja turvallisuuteen. Professori Niemen apuraha on noin 1,9 miljoonaa euroa.

## **Suomen kulttuurirahaston Pirkanmaan rahaston palkinto Hanna Tähdelle**

Suomen Kulttuurirahaston Pirkanmaan rahaston vuoden 2011 palkinto myönnettiin professori emerita Hanna Tähdelle. Prof Hanna Tähti on fysiologisen eläintieteen ja toksikologian tutkija, jonka erityisen mielenkiinnon kohteena ovat olleet eläin-kokeille vaihtoehtoisten menetelmien kehittäminen sekä hermosto- ja silmätoksisuus.

## **Suomen lääketutkimuksen tohtoriohjelma**

Lääketutkimusalan neljä vanhaa tohtoriohjelmaa (Farmasian, Kliinisen lääketutkimuksen, Lääkekehityksen ja Toksikologian tutkijakoulut) yhdistyvät Suomen lääketutkimuksen tohtoriohjelmaksi (FinPharma Doctoral Program, FPDP) vuoden 2012 alussa. Suomen Akatemia on myöntänyt uudelle tohtoriohjelmalle rahoituksen vuosiksi 2012-2015.

# ***Kokouskalenteri***

## **Kotimaassa:**

**14.10.2011** SFY syyskokous "Stressin farmakologiaa—  
Perustutkimuksesta klinikkaan"

**31.1.-3.2.2012** The second Nutrition Winterschool for Young  
Champions, "Gastroinflammation under Northern  
Lights" Pyhätunturi (<http://www.nutritionwinterschool.fi/>)

## **Ulkomailla:**

**17.-23.7.2012** 6th European Congress on Pharmacology EPHAR  
2012, Granada, Espanja ([www.epharm2012.org/](http://www.epharm2012.org/))

**13.-18.7.2014** XVIIth World Congress of Basic and Clinical  
Pharmacology, Kapkaupunki, Etelä-Afrikka  
([www.iuphar2014.org](http://www.iuphar2014.org))

**2016** 7th European Congress on Pharmacology EPHAR 2016,  
Istanbul, Turkki

## **Ajankohtaista tietoa farmakologian ja lähialojen kursseista**

FinPharmaNet: <http://finpharmanet.utu.fi/>

Farmasian tutkijakoulu:

<http://www.uku.fi/farmasia/tutkijakoulu/english/courses.shtml>

Kliinisen lääketutkimuksen tutkijakoulu: <http://www.kltk.fi/>

**Prof. Jukka Hakkola,**

Puheenjohtaja  
Oulun yliopisto  
Farmakologia ja toksikologia  
PL 5000, 90014 Oulun yliopisto  
puh 08-537 5235  
fax 08-537 5247  
e-mail jukka.hakkola@oulu.fi

**Prof. Ullamari Pesonen,**

varapuheenjohtaja  
Turun yliopisto ja Orion Pharma  
PL 425, 20101 Turku  
puh 010-426 7967  
fax 010-426 7459  
e-mail ullamari.pesonen  
@orionpharma.com

**Prof. Eeva Moilanen**

Tampereen yliopisto  
Lääketieteen laitos, Farmakologia  
33014 Tampereen yliopisto  
puh 03-3551 6741  
fax 03-3551 8082  
e-mail eeva.moilanen@uta.fi

**FaT Ewen Macdonald**

Itä-Suomen yliopisto  
Kuopion kampus  
Farmasian laitos  
PL 1627, 70211 Kuopio  
puh 040-355 2400  
fax 017-162 424  
e-mail ewen.macdonald@uef.fi

**Dos. Petteri Piepponen**

Helsingin yliopisto  
Farmasian tiedekunta  
Farmakologian ja toksikologian osasto  
PL 56, 00014 Helsingin yliopisto  
puh 09-191 59477  
e-mail petteri.piepponen@helsinki.fi

**Prof. Eero Mervaala**

Helsingin yliopisto  
Biolääketieteen laitos, Farmakologia  
PL 63, 00014 Helsingin yliopisto  
puh 09-191 25355  
e-mail eero.mervaala@helsinki.fi

**Prof. Markku Koulu**

Turun yliopisto  
Biolääketieteen laitos, Farmakologia,  
lääkekehitys ja lääkehoito  
20014 Turun yliopisto  
puh 02-2333 7548  
fax 02-2333 7216  
e-mail markku.koulu@utu.fi

**Prof. Erkki Palva**

Lääkelaitos  
Lääketurvaosasto  
PL 55  
00301 Helsinki  
puh 09-473 34288  
e-mail erkki.palva@nam.fi

**Dos. Jukka Mäenpää**

Astra Zeneca  
Research and Development  
Patient Safety  
KA 236; Pepparedsleden 1  
SE-43183 Mölndal, Sweden  
puh: +46 31 77 61715  
fax +46 31 77 63765  
e-mail jukka.maenpaa  
@astrazeneca.com

**Dos. Risto Kerkelä, sihteeri**

Oulun yliopisto  
Farmakologian ja toksikologia  
PL 5000, 90014 Oulun yliopisto  
puh 08-537 5252,  
fax 08-537 5247  
e-mail risto.kerkela@oulu.fi



# Kannatusjäsenemme

